

Kúria

végzés

Az ügy száma: Bfv.II.932/2016/11.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós a tanács elnöke, Dr. Feleky István előadó bíró, Szalai Csabáné dr. Horváth Katalin bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. február 13.

Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): ... és társai

Első fok: Nyíregyházi Járásbíróság 34.B.2555/2009/252. ítélet, 2015. január 20. tárgyalás

Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.275/2015/10. ítélet, 2016. február 12. nyilvános ülés

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: ... I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmény miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a ... I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt megvizsgálva a Nyíregyházi Járásbíróság 34.B.2555/2009/252. számú ítéletét és a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.275/2015/10. számú ítéletét ... I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Nyíregyházi Járásbíróság a 2015. január 20. napján tartott

tárgyaláson meghozott és kihirdetett 34.B.2555/2009/252. számú ítéletével ... I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében [1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b)1. pont] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §).

- [2] Ezért őt - halmazati büntetésül - 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 4 év közügyektől eltiltásra és 2.000.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett továbbá a pénzmellékbüntetés esetleges átváltoztatásáról, a szabadságvesztés háromnegyed részének letöltése utáni feltételes szabadságra bocsáthatóságról, az előzetes fogvatartás beszámításáról, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé kártérítésekre és illeték fizetésekre kötelezésről és egyéb járulékos kérdésekről.
- [3] A kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2016. február 12. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 2.Bf.275/2015/10. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta: cselekményeit költségvetési csalás bűntettének [2012. évi C. törvény (hatályos Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (hatályos Btk.) 345. §) minősítette; a pénzmellékbüntetést 500 napi tétel, napi tételenként 4.000 forint, (nem jelölve) összesen 2.000.000 forint pénzbüntetésre változtatta (helyesen: az I. rendű terheltet ilyen összegű pénzbüntetésre ítélte); rendelkezett a pénzbüntetés esetleges átváltoztatásáról, a szabadságvesztés háromnegyed részének letöltése utáni feltételes szabadságra bocsáthatóságról, az Nemzeti Adó- és Vámhivatal polgári jogi igényeinek elutasításáról és a letétre vonatkozó rendelkezés korrigálásáról - egyebekben helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.
- [4] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen az I. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt: a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja, illetőleg a Be. 373. § (1) bekezdés III.a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy a másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék az indokolási kötelezettségét a tényállás megállapítása (helyesbítése és kiegészítése) kapcsán megsértette.
- [5] A védő indítványa szerint a másodfokú ítélet indokolásának iratellenes megállapítása, hogy az egyik szakértő véleményét az elsőfokú bíróság okirati bizonyítékként figyelembe vette, holott az elsőfokú bíróság okirati bizonyítékként nem hivatkozott e szakvéleményre. Egy másik szakértő véleményére tett elsőfokú ítéletbeli megállapítás értelmezhetetlen, és a másodfokú bíróság ki sem tért e szakvéleményre. A védő állította még, hogy az elsőfokú bíróság két tanút úgy hallgatott ki megkeresett bíróság útján, hogy annak feltételei fenn sem álltak, és a másodfokú bíróság a tanúvallomások jogszabálysértő értékelésének megállapítására irányuló védői érvelést elutasította. Kifogásolta azt is, hogy e tanúvallomásokat az elsőfokú bíróság felolvasás helyett csupán ismertette.

- [6] A védő hivatkozott továbbá arra, hogy a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az alapítélet felülbírálatra alkalmatlan. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást részben megalapozatlannak találta, s azt anélkül egészítette ki és helyesbítette, hogy megjelölte volna a megalapozatlanság okát [Be. 351. § (2) bekezdés a)-d) pont]. A másodfokú bíróság az I. rendű terhelte másodfokú eljárásban benyújtott írásbeli védekezésében szereplő tényállításokat mérlegelés tárgyává tette, ám ehhez nyilvános ülés helyett tárgyalást kellett volna tartania.
- [7] A másodfokú bíróság indokolása ellentmondásos is, mert a tényállás vonatkozásában a felülmérlegelés tilalmát áttörte. A védelmi fellebbezést ugyanakkor arra hivatkozással utasította el, hogy az a bizonyítékok mérlegelését támadta. A másodfokú bíróság közel öt oldalnyi ténymegállapítással egészítette ki a tényállást, de az ennek alapjául szolgáló bizonyítékokra, és azok értékelésére nem tért ki. Ennél fogva az sem állapítható meg, hogy e bizonyítékokat az elsőfokú bíróság valósnak fogadta-e el vagy sem.
- [8] A védő mindezek alapján a jogerős döntés hatályon kívül helyezését és azt indítványozta, hogy a Kúria az elsőfokú bíróságot (másodlagosan csak a másodfokú bíróságot) utasítsa új eljárás lefolytatására.
- [9] A Legfőbb Ügyészség a BF.956/2016. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak. Rámutatott arra, hogy felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozattal megállapított tényállás az irányadó, ezért a védő indítványában a tényállás támadása, a megalapozatlanságra (kiküldött bíró, helyesen: megkeresett bíróság eljárására, a szakértői vélemények figyelembe vételére) hivatkozás a törvényben kizárt.
- [10] A Legfőbb Ügyészség szerint - a védő állításával szemben - az indokolási kötelezettség megszegése nem állapítható meg. A jogerős határozat indokolásából ellenőrizhető, hogy a bíróság mire alapította a döntését. Elégséges módon számot adott a tényállás megállapításhoz vezető értékelő tevékenységéről, ami ily módon követhető is.
- [11] A Legfőbb Ügyészség utalt rá, a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, feltéve, hogy az megalapozott [Be. 351. § (1) bekezdés 1. fordulata]. Ha a megalapozatlanság okának törvényhely szerinti feltüntetése elmarad, ez csak akkor releváns, ha kétségesse válik, hogy a másodfokú bíróság valójában milyen okból tartja megalapozatlannak az elsőfokú ítéletet (BH 2009.171.).
- [12] Ez viszont a jelen ügyben nem áll fenn. A másodfokú bíróság az I. rendű terhelte érintően a tényállást az előéletére, - a tényállásbeli tranzakciókat nem érintő körben - bankszámláira, személyi jövedelemadó visszaigényléseire és a kár megtérülésére vonatkozó adatokkal egészítette ki. Emellett a benyújtott bevallásaira, visszaigényléseire, ezek bankszámlára érkezésére és egyes adóhatósági igazgatóságokra vonatkozó adatokkal pontosította.

A tényállás kiegészítése és pontosítása a tettazonosság keretein belül történt. Az sem kétséges, hogy a másodfokú bíróság a Be. 351. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban írt részleges megalapozatlanságot küszöbölte ki.

- [13] A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján a megtámadott határozat I. rendű terhelt tekintetében tanácsulésen történő hatályában fenntartását indítványozta.
- [14] Az I. rendű terhelt és védője a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára észrevételt nem tett.
- [15] **III.** Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [16] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek csak a Be. 416. § (1) bekezdésében tételesen felsorolt okokból van helye. Felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható [Be. 423. § (1) bekezdés]. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [17] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.
- [18] A védő indítványából kiolvasható, hogy az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítását sérelmezi.
- [19] A bíróság jogerős ügyszózat határozata ellen a Be. 416. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűnösség megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [20] A védő azonban az indítványban - amint azt a Legfőbb Ügyészség helytállóan észlelte - valójában részben az irányadó tényállást, illetve részben a bíróság mérlegelésének a helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti értékelését vitatta, ártértékelését célozta, és mindezen keresztül kifogásolta a bűnösség megállapítását, ami a felülvizsgálati eljárásban kizárt.
- [21] A Be. 416. § (1) bekezdés c) és d) pontjába nem illeszkedő eljárásjogi indokokat a Kúria nem vizsgálhatta. (Ezt a kört a felülvizsgálati indítvány ismertetésének 1. pontja öleli fel.)
- [22] A Kúria hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálendő el abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.), vagy más megfogalmazásban: az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e vagy sem (BH 2016.264. [16], BH 2010.324. ind.).
- [23] Ennek hangsúlyozása ugyanakkor korántsem utal arra, hogy a Kúria álláspontja szerint a jelen ügyben irányadó tényállás megalapozatlan volna, hiszen a tényállás irányadósága azt is jelenti, hogy a tényállást kikezddhetetlensége folytán meg nem dönthető törvényi vélelemmel megalapozottnak

kell tekinteni. A Kúria tehát a felülvizsgálat során nem foglalhat állást az irányadó tényállás megalapozottsága, illetőleg megalapozatlansága felől.

- [24] 2. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye akkor is, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.
- [25] A Be. 373. § (1) bekezdés III.a) pontja szerint feltétlenül a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését és új eljárásra utasítást eredményező (ún. abszolút) eljárási szabálysértés, ha a bűnösség megállapítása (a felmentés, az eljárás megszüntetése, a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása) tekintetében a bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.
- [26] A Kúria az 1. BK vélemény C. pontjában a Be. 373. § (1) bek. III. pont a) és b) alpontjához fűzött értelmezésének 2. pontjában kifejtette, hogy az indokolási kötelezettség megsértése fűződhet ténykérdésekhez és jogkérdésekhez. A ténykérdésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértése egyrészt nem azonos a megalapozatlanság kérdésével, másrészt akkor tekinthető elmulasztottnak, ha „nem állapítható meg belőle, mire alapította a bíróság a döntését”, a jogi indokolási kötelezettség megsértése hasonlóképpen akkor áll elő, ha „nem állapítható meg belőle, még jogi következtetés útján sem, hogy milyen jogszabályon alapul valamely büntetőjogi főkérdésben hozott döntés” – és ezáltal mindkét esetben meghíúsul az érdemi felülbírálat.
- [27] Ennek megfelelő az ítélezési gyakorlat is. „Az indokolási kötelezettség megszegése csak akkor eredményez feltétlenül hatályon kívül helyezést és felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása tény vagy jogkérdés tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, a bíróság mire alapozta a döntését” (EBH 2011.2387., EBH 2010.2210., BH 2013.10.).
- [28] Az indokolási kötelezettség elmulasztása révén azonban nem vizsgálható a bűnösség megállapításának, a felmentésnek, az eljárás megszüntetésének, a büntetéskiszabásnak, illetve az intézkedés alkalmazásának anyagi jogi helyessége, azaz a bírói értékelés eredménye az indokolási kötelezettség teljesítésével kapcsolatos vizsgálatnak nem tárgya, mivel a mérlegeléssel szembeni, eltérő értékelést célzó támadás ezúton sem lehetséges, illetve az a – tényállás támadhatatlanságát előíró – Be. 423. § (1) bekezdésének megkerülését jelentené (BH 2012.32.).
- [29] Az indokolási kötelezettség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozat(ok)ból kitűnik az eljárási bíróság(ok)nak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződjő jogi álláspontját – a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel és/vagy intézkedéssel kapcsolatban – mire alapozta. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat

megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10.).

- [30] Másként fogalmazva: az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozással a jogerős ítéletben foglalt tényállás nem kérdőjelezhető meg (Bfv.II.933/2011/6.); indokolási kötelezettség elmulasztása címén a bizonyítékok értékelése nem támadható (Bfv.III.439/2014/8.).
- [31] Az alapügyben első fokon és másodfokon eljáró bíróságok az alapítéletről kitűnően a szükséges és elégséges mértékben eleget tettek az indokolási kötelezettségüknek: a vádhoz kötöttség keretein belül a lefolytatott bizonyítás alapján állapították meg a történeti tényállást; a bizonyítékokat számba vették, egyenként és összességében értékelték; az alkalmazott anyagi és eljárási jogi szabályhoz vezető következtetéseiket, azaz jogi álláspontjukat is felvázolták. Okfejtésük minden releváns tekintetben követhető, ezáltal ellenőrizhető volt. Így – szemben az indítványban foglaltakkal, és egyetértve a Legfőbb Ügyészség indokaival – eleget tettek indokolási kötelezettségüknek.
- [32] A másodfokú bíróság szerint – a Kúria értékelésével találkozva – az elsőfokú bíróság maradéktalanul eleget tett indokolási kötelezettségének. Ennek keretében részletesen számot adott arról, hogy mit és miért állapított meg az I. rendű terhelt tagadásával szemben, döntő mértékben az II-V. rendű terheltek, valamint a vádemelés előtt elhunyt további társuk ténybeli beismerő, és az I. rendű terheltet is terhelő vallomásai, illetőleg az egyéb bizonyítékok alapján. A másodfokú bíróság maga is részletes és tételes áttekintéssel foglalkozott a bizonyítékok értékelésével (másodfokú ítélet 12. oldal utolsó előtti bekezdésétől a 19. oldal 2. bekezdésével bezárólag).
- [33] Az elsőfokú és másodfokú bíróság okfejtése az indokolási kötelezettség kapcsán egyrészt összhangban áll a Kúria határozataiban követett érveléssel, másrészt közvetve világossá tették, hogy a ténykérdésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértése nem azonos a megalapozatlansággal. Márpedig a védő indítványa éppen a megalapozatlanságot kívánta számon kérni.
- [34] A védő az indítványában felismerhetően a terhelt bűnösségének a megállapítását támadta a ténykérdésekre vonatkozóan állított indokolási kötelezettség megsértése révén. Ennek alátámasztására azonban kizárólag olyan eljárásjogi indokokat hozott föl, amelyek nem szerepelnek a Be. 416. § (1) bekezdés c) és d) pontjában konkrétan és kimerítően meghatározott, a felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértések között.
- [35] A jelen ügyben az elsőfokú bíróság által megállapított (elsőfokú ítélet 9-41. oldal), majd a másodfokú bíróság által részben kiegészített és pontosított (másodfokú ítélet 8-12. oldal) tényállás lényege a következő:
- [36] Az I. rendű terhelt az egyaránt hajléktalan II-V. rendű terhelt és egy további – a vádemelés előtt elhunyt – társával gazdasági társaságokat alapítottatott eleve azzal a szándékkal, hogy bűncselekményeket kövessen el. A társai által alapított cégeket nem az ahhoz nem értő társai, hanem ténylegesen maga az I. rendű terhelt működtette, és ő rendelkezett a bankszámlák feletti is. Az I. rendű terhelt – a rábírására a II. rendű terhelt által alapított – **cég 1** Romániában bejegyzett cég működtetése keretében Magyarországon foglalkoztatott magánszemélyek adataihoz hozzáférve, 237 foglalkoztatott nevében valótlan tartalmú adóbevallásokat készített azzal a tartalommal, hogy ők a 2007. adóévben személyi jövedelemadó-előleg visszaigénylésre jogosultak, s azt visszaigényelte. Az I. rendű terhelt a fiktív adóbevallásokat 2008. február 8. és 2008. június 24. napjai között a

Nemzeti Adó- és Vámhivatal különböző, a foglalkoztatottak lakóhelye szerinti illetékes igazgatóságaihoz benyújtotta. Az I. rendű terhelt ekként összesen 25.637.905 forint személyi jövedelemadó-előleget kívánt visszaigényelni. Az adóhatóság igazgatóságai ebből összesen 18.890.572 forintot kiutaltak az I. rendű terhelt által megadott, az I. rendű terhelt társai által alapított cégek bankszámláira. Társai bizonyos díjazás fejében a kiutalt összegeket felvették, és az I. rendű terheltnek átadták. Az adóhatóság igazgatóságai a visszaigénylések egy részében a kiutalást nem teljesítették, azt visszatartották vagy visszafordították, s így a kárból (helyesen: vagyoni hátrányból) 1.130.113 forint megtérült. Az I. rendű terhelt 2.800.000 forintot megtérített. Bankszámlák zárolásával 1.810.967 forint és 3.301.86 euró került biztosításra.

- [37] Az I. rendű terhelt ezen tényállás alapján megállapított bűnössége nem tehető kétséggé az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozással, valójában azonban félreérthetetlenül a bűnösség megállapítását sérelmező indítvány útján.
- [38] 3. A Kúria - utalva a védő vonatkozó érvelésére, és egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával - megállapította, hogy a nyilvános ülésen eljáró másodfokú bíróság alapvetően megtartotta a büntetőeljárás szabályait.
- [39] A másodfokú nyilvános ülés feltétele, hogy az ügy nem intézhető el tanácsülésen, és tárgyalást sem kell tartani [Be. 361. § (1) bekezdés]. A jelen ügy pedig nem tartozott tanácsülésre, és tárgyalásra sem.
- [40] A másodfokú bíróság a nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozatlansága esetén megállapíthatja a hiánytalan, illetőleg a helyes tényállást, ha az az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés útján lehetséges [Be. 361. § (2) bekezdés a) pont]. Ez a törvény kifejezett engedélyével történik és nem minősül bizonyításnak. A Be. 363. § (2) bekezdés b) pontja szerint a másodfokú bíróság akkor tart tárgyalást, amennyiben „bizonyítás felvétele szükséges, és az nyilvános ülésen nem lehetséges [Be. 361. § (2) bek.].
- [41] A Legfőbb Ügyészség által felhívott bírósági döntés szerint, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak tartja, a megalapozatlanság konkrét okát meg kell jelölnie, s ezután alkalmazhatja annak törvényes következményeit. A Be. 351. § (2) bekezdés a)-d) pontjaiban írt megalapozatlansági okok bármelyikének fennálltát egyértelműen megjelölve állapíthatja meg a másodfokú bíróság a megalapozatlanságot. Amennyiben ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, úgy kétséggé válik, hogy valójában milyen okból tartja megalapozatlannak az elsőfokú ítéletet (BH 2009.171. III., és ind.)
- [42] Ennek a világos követelménynek a másodfokú bíróság nem tett eleget. A másodfokú bíróság ugyanis - kifogásolhatóan - nem jelölte meg, hogy a tényállás kiegészítése és pontosítása milyen irat tartalmán vagy ténybeli következtetésen alapult, de a korrigálások tartalmából következően egyértelmű, hogy - miként azt a Legfőbb Ügyészség is látta - a tényállás korrigálása helyenként és szükségszerűen ezek egyikén és/vagy másikon alapult.
- [43] Ez a hiányosság azonban ugyancsak a tényállás megállapítása körébe, és ekként a felülvizsgálati eljárásban eredményesen nem támadható

ún. relatív eljárási szabálysértések közé tartozik. Ráadásul a tényállás korrigálása - ebben is egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával - a felülvizsgálat során azért sem jelentős, mert semmiben nem érintette az ún. főkérdéseket, nevezetesen az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét, cselekményének minősítését, de még a büntetéskiszabást és a járulékos rendelkezések körét sem.

- [44] 4.A védő indítványában a tényállás korrigálásának „közel öt oldalnyi” mennyiségét - úgy tűnik - önmagában is aggályosnak látta. Ezt az aggályt a Kúria nem osztotta.
- [45] A tényállás javíthatósága nem mennyiségi, hanem szükségességi kérdés. Ha tehát arra szükség van, terjedelmi határok nincsenek. A tényállás számos elemét érintő, nagy számú kiegészítésére, illetve helyesbítésére is lehetőség van, ha a helyes és hiánytalan tényállás az elsőfokú bíróság által valósnak elfogadott bizonyítékok egyező adatai alapján aggálytalanul megállapítható (BH 2006.239. I.). Az egyezőség követelménye viszont nem értelmezhető úgy, hogy az elsőfokú bíróság által nem, vagy másként értékelt bizonyíték alapján a másodfokú bíróság nem javíthatja a tényállást.
- [46] A másodfokú bíróság a tényállás kiegészítése és helyesbítése során nem mérlegelte felül az elsőfokú bíróság által értékelt bizonyítékokat. Értékelése az elsőfokú bírósággal azonos tartományban maradt. A bizonyítékokat legfeljebb kiegészítő jelleggel, a tényállás korrekciója által nélkülözhetetlenül szükséges körben értékelte az elsőfokú bíróságtól eltérően.
- [47] 5. A védő állította továbbá, hogy a másodfokú bíróság az I. rendű terhelt másodfokú eljárásban benyújtott írásbeli védekezésében szereplő tényállításokat mérlegelés tárgyává tette, amelyre figyelemmel nyilvános ülés helyett tárgyalást kellett volna tartania. A Kúria ezzel sem értett egyet.
- [48] Amint arra már utalás történt, a részben megalapozatlan tényállás korrigálása nyilvános ülésen törvényes lehetőség. A tények korrigálásán túl azonban a másodfokú bíróságnak nemcsak joga, de kötelessége is, hogy számba vegye és értékelje az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységét, valamint maga vonja értékelés alá mindazt, ami nyilvánvalóan rá tartozik. Nem kétséges, hogy a másodfokú bíróságnak kell elszámolnia a védelmi fellebbezésben foglaltakkal, valamint a fellebbezési szakaszban felmerülő további bizonyítékokkal, így jelen ügyben az I. rendű terhelt utóbb, 2016. február 4-én kelt írásbeli vallomásaival. A másodfokú bíróság tehát jogszerűen bocsátkozott bele az I. rendű terhelt írásbeli vallomásának értékelésbe (is).
- [49] Összegezve megállapítható, hogy a másodfokú felülbírálat során - teljességgel függetlenül a nyilvános ülésen vagy tárgyaláson való elbírálás kérdésétől - a bíróságnak joga és kötelessége valamennyi bizonyítékot értékelnie, merüljön föl az akár a fellebbezési szakaszt megelőzően, avagy a fellebbezés elbírálása kapcsán. Nincs tehát semmiféle, a védő által vélt ellentmondás a másodfokú bíróság indokolásában.
- [50] 7. Az eddigiekben fölvázoltak alapján a Kúria megállapította, hogy

a védő felülvizsgálati indítványa nem alapos.

- [51] 8.A Kúria a teljesség igényével rögzíti, hogy a másodfokú bíróság helyesen észlelte, miszerint az elsőfokú bíróság részéről tévesen alkalmazott korábbi Btk. 318. § (6) bekezdésének nem volt b)1. pontja, azaz az elsőfokú bíróság valójában a b) pontot kívánta felhívni, s csupán elírás történt.
- [52] A Kúria kiemeli azt is, hogy a másodfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban a kérdésben, hogy a költségvetési csalás folytatólagosan elkövetettként nem minősülhet. Így foglalt állást a Kúria a BH 2015.59. szám alatt közzétett döntésében is (ind. [68]).

Az indítvány elvi tartalma

- [53] A bíróságok megsértették az indokolási kötelezettségüket.

A döntés elvi tartalma

- [54] Az indokolási kötelezettség megsértésére alapozott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- I. A másodfokú eljárásban a tényállás javíthatósága nem mennyiségi, hanem szükségességi kérdés.
- II. A másodfokú felülbírálat során, és teljességgel függetlenül a nyilvános ülésen vagy tárgyaláson való elbírálás kérdésétől, a bíróságnak joga és kötelessége valamennyi bizonyítékot értékelnie, merüljön föl az akár a fellebbezési szakaszt megelőzően, avagy a fellebbezés elbírálásának szakaszában.
- [55] III. A költségvetési csalás rendszerint folytatólagosan elkövetettként nem minősülhet.

Záró rész

- [56] A kifejtettek értelmében a Kúria - a Be. 424. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján tanácsülésen, a Be. 420. § (1) bekezdés 1. mondat 1. fordulata szerinti összetételben eljárva, és miután hivatalból vizsgálendő más feltétlen eljárási szabálysértést [Be. 423. § (5) bekezdés] sem észlelt - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot - a Be. 426. §-a alapján - hatályában fenntartotta.
- [57] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. § (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. február 13.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k. előadó bíró, Szalai Csabáné dr. Horváth Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő